

3. Η ενετική οικονομική διείσδυση και το σχίσμα των Εκκλησιών

α. Εμπορικά προνόμια στους Βενετούς

Ο Αλέξιος Α΄ με **χρυσόβουλο** έδωσε στους **Βενετούς**, ως ανταμοιβή για την βοήθειά τους στην απώθηση των Νορμανδών από την περιοχή της Ηπείρου, τα ακόλουθα **προνόμια**:

1. Παραχώρησε τίτλους και **χρηματικές** χορηγίες στους κοσμικούς και εκκλησιαστικούς άρχοντες της Βενετίας.

2. Παραχώρησε στους εμπόρους της Βενετίας **σκάλες** (αποβάθρες) και εμπορικά καταστήματα στην προκυμαία της πρωτεύουσας.

3. Επέτρεψε στους Βενετούς να εμπορεύονται **ελεύθερα** και χωρίς να πληρώνουν δασμούς σε όλα τα σημαντικά βυζαντινά λιμάνια.

Συνέπειες: οι Βενετοί διείσδυσαν οικονομικά και ίδρυσαν μια πανίσχυρη αποικιακή αυτοκρατορία στην Ανατολή, ενώ το Βυζάντιο έχασε το ρόλο του μεσάζοντα μεταξύ Αράβων και Δυτικής Ευρώπης και την κυρίαρχη θέση του στο εμπόριο της Μεσογείου, αφού με τα προνόμια παραιτήθηκε εκούσια από τα φορολογικά, ναυτιλιακά και οικονομικά δικαιώματά του.

Οι αυτοκράτορες επιχείρησαν αργότερα να αντιδράσουν ποικιλοτρόπως. Ο Μανουήλ Κομνηνός έδωσε προνόμια και σε άλλες ιταλικές πόλεις (Πίζα και Γένουα) και πέτυχε διχάζοντάς τες να επέμβει στρατιωτικά στην Ιταλία.

β. Σχίσμα των δύο εκκλησιών (1054)

Στα χρόνια του Κωνσταντίνου Θ' η παλιά αντιπαράθεση Ανατολής-Δύσης, που αφορούσε ουσιαστικά το ζήτημα της κυριαρχίας επί της χριστιανικής οικουμένης, οδηγήθηκε στη ρήξη. Οι σχέσεις μεταξύ των πατριαρχείων Ρώμης και Κωνσταντινούπολης, με το οποίο συμπαρατάχτηκαν τα πατριαρχεία Αντιοχείας, Ιεροσολύμων και Αλεξανδρείας, εξαιτίας της αδυναμίας επίλυσης των λειτουργικών και δογματικών τους διαφορών διακόπηκαν πλήρως. **Αυτό το γεγονός είναι γνωστό ως Σχίσμα των δύο εκκλησιών**. Η εξέλιξη αυτή προκάλεσε μεγάλη αντιπαλότητα και μίσος μεταξύ Ανατολής και Δύσης.

Οι σύγχρονοι δεν αντιλήφθηκαν τη σημασία των γεγονότων που ωστόσο έμελλαν να έχουν ανυπολόγιστες επιπτώσεις στις τύχες της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Πηγή: 2^ο Γυμνάσιο Άνω Λιοσίων